

Освітня програма
середньої загальноосвітньої школи №90 м. Львова
на 2025/2026 навчальний рік

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи

Протокол № 1 від 28.08.2025

Голова педагогічної ради _____ Т.Скабара

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор СЗШ _____ Т.Скабара

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 29.08.2025 № 77

Зміст освітньої програми

1. Пояснювальна записка
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою
3. Загальний обсяг навчального навантаження
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями
5. Перелік варіантів типових навчальних планів, програм та модельних навчальних програм
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання
7. Опис інструментів оцінювання
8. Навчальні плани. Додатки 1-5

1. Пояснювальна записка

Середня загальноосвітня школа № 90 знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп.

Розташована за адресою: м. Львів, вул. Антоненка-Давидовича, 2

Директор: Скабара Тетяна Володимирівна.

Рік заснування: 1986 р.

За Статутом СЗШ № 90 м. Львова є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти).

Освітня програма на 2025/2026 навчальний рік розроблена відповідно:

- Конституції України;
- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347);
- постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 24 липня 2019 року. №688);
- постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 07.08.2013р. №538, від 26.02.2020 № 143); розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», зі змінами затвердженими наказом Міністерства освіти та науки України від 08.10.2019 №1272;
- наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від

28.11.2019 №1493 наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 №464);

- наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас»
- наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас»
- наказу МОН від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- наказу МОН України від 05.05.2008 № 371 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»;
- наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних», Порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів загальноосвітніх навчальних закладах (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002, № 921 від 17.08.2012, № 401 від 08.04.2016);
- наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, (із змінами внесеними наказами МОН України від 06.06.2016 № 624, від 24.04.2017 № 635, від 10.07.2019 № 955, від 10.02.2021 № 160 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. № 1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205.

У 2025/2026 навчальному році функціонуватимуть 39 класів, в яких будуть навчатися 1076 учні.

Головною метою школи є надання якісних освітніх послуг, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та

громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

Досягнення мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Принципами освітньої діяльності навчального закладу є:

- людиноцентризм;
- верховенство права;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища з врахуванням доступності і наближеності до місця проживання осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти; - різноманітність освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність перед суспільством;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- фінансова, академічна, кадрова та організаційна автономія закладу в межах, визначених законом;
- гуманізм;

- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невтручання політичних партій в освітній процес;
- невтручання релігійних організацій в освітній процес;
- різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань;
- державно-громадське управління;
- державно-громадське партнерство;
- сприяння навчанню впродовж життя;
- інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір;
- нетерпимість до проявів корупції та хабарництва;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою.

Основним завданням школи є:

- створення безпечного розвивального освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства, дискримінації, булінгу, цькування та забезпечення прав, свобод та інтересів дітей;
- безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп'ютеризація освітнього процесу;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;
- збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування у школярів бажання і уміння вчитися, виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;
- становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і практичної діяльності;
- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і

професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;

- виховання школяра як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;
- запровадження в школі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання;
- забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

Освітня програма визначає:

- 1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;
- 2) загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роки навчання, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- 3) перелік варіантів типових навчальних планів та модельних програм;
- 4) форми здобуття освіти, які організовує для здобувачів освіти заклад освіти;
- 5) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 6) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України».

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», в закладі основними формами здобуття освіти є:

- інституційна: очна (денна), дистанційна (за потреби);

Очна (денна) форма здобуття освіти, передбачає безпосередню участь здобувачів освіти в освітньому процесі, навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня – 5 днів.

Дистанційна форма, передбачає здобуття освіти за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня – 5 днів;

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 01 вересня, триває 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття для учнів 1-11 класів організовуються за семестровою системою – 175 навчальних днів:

I семестр – з 01 вересня до 23 грудня 2025 року (77 днів)

II семестр – з 12 січня до 05 червня 2026 року (98 днів)

Впродовж навчального року для учнів 1- 11 класів проводяться канікули:

- осінні - з 27 жовтня - 31 жовтня

- зимові - з 24 грудня - 11 січня
- весняні - з 23 березня - 27 березня
- Великодні – 10, 13 квітня

Початок занять о **08.30**

Гурткова робота за окремим розкладом.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;
- у 2-4 класах – 40 хвилин;
- у 5-11 класах - 45 хвилин.

Тривалість перерв:

1 клас:	2-4 класи:	5-11 класи:
1 перерва 15 хв.	1 перерва 10 хв.	1 перерва 10 хв.
2 перерва 20 хв.	2 перерва 20 хв.	2 перерва 10 хв.
3 перерва 30хв.	3 перерва 25 хв.	3 перерва 20 хв.
4 перерва 15 хв.	4 перерва 10 хв.	4 перерва 10 хв.
		5 перерва 10 хв.
		6 перерва 10 хв.
		7 перерва 10 хв.
		8 перерва 10 хв.

На кожному уроці в 1-4 класах через 15 хв., а у 5-11 класах один раз на урок проводяться руханки.

Тривалість уроків

Початкова школа		
1 клас	2 клас	3-4 клас
1 урок – 8.30 – 9.05	1 урок – 8.30 – 9.10	1 урок – 8.30 – 9.10
2 урок – 9.20 – 9.55	2 урок – 9.20 – 10.00	2 урок – 9.20 – 10.00
3 урок – 10.15 – 10.50	3 урок – 10.15 – 10.55	3 урок – 10.30 – 11.10
4 урок – 11.20 – 11.55	4 урок – 11.25 – 12.05	4 урок – 11.25 – 12.05
5 урок – 12.10 – 12.45	5 урок – 12.15 – 12.55	5 урок – 12.15 – 12.55
	6 урок – 13.00 – 13.40	6 урок – 13.00 – 13.40
5-11 клас		
1 урок – 8.30 – 9.15		
2 урок – 9.25 – 10.05		
3 урок – 10.15 – 11.00		
4 урок – 11.20 – 12.05		
5 урок – 12.15 – 13.00		
6 урок – 13.10 – 13.55		
7 урок – 14.05 – 14.50		
8 урок – 15.00 – 15.45		

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи та повної загальної освіти у формі НМТ.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.
Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти).

Повна загальна середня освіта (профільна освіта) здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня

поточного навчального року повинні розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Розподіл навчального навантаження здійснено за навчальними предметами та класами. Детальний розподіл на тиждень окреслено у навчальному плані відповідного класу. (Додаток 1)

Клас	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
1 клас	23	805
2 клас	25	875
3 клас	26	910
4 клас	26	910
Разом	100	3500
5 клас	31	1085
6 клас	34	1190
7 клас	35	1225
8 клас	36	1260
9 клас	36	1260
Разом	172	6020
10 клас	38	1330
11 клас	38	1330
Разом	76	2660

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та, залежно від обраного профілю навчання, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: поглиблене вивчення предметів, додатковий час на предмети інваріантної складової, курси та факультативи.

Розподіл годин між окремими курсами здійснюється за відповідними навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Навчальний план за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти. У ньому використано надану Державним стандартом початкової освіти можливість здійснення повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей.

Курси за вибором, вводяться до навчального плану з урахуванням інтересів та потреб учнів і спрямовані на забезпечення допрофільності навчання та поглиблення предметів інваріантної складової, розширення загальнокультурного кругозору дітей та розвитку їх творчих здібностей.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту. Варіативна складова враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована відповідно з розробленими МОН України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

Години варіативної частини

Варіативна складова навчального плану визначена на основі побажань учнів та їх батьків, з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, що розширюють світоглядне спрямування:

- у 1-А класі «Інтелект України» виділено 1 годину на вивчення англійської мови;
- у 1-Б,В; 2-Б,В,Г; 4-Б,В,Г класах виділено 0,5 години на вивчення курсу «Основи християнської етики» та 0,5 години на курс «Критичне мислення»;
- у 2-А класі «Інтелект України» виділено 1 годину на вивчення математики та 1 годину на інтегрований курс «Я пізнаю світ»;
- у 3-А; 4-А класах «Інтелект України» виділено 1 годину на вивчення інтегрованого курсу «Я пізнаю світ»;
- у 5-А класі «Інтелект України» виділено 1 годину на вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу. Моя планета Земля»;
- у 6-А класі «Інтелект України» виділено 1 годину на вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу. Моя планета земля»;
- у 6-Б,В,Г класах виділено по 1 годині на вивчення інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»;
- у 7-А,Б класи «Інтелект України» виділено по 0,5 години на індивідуальні заняття та консультації з української мови для подолання освітніх втрат з української мови;
- у 7-В,Г класах виділено по 1 годині на вивчення курсу за вибором з християнської етики, та по 1 годині на індивідуальні заняття та консультації з математики;
- у 8-Б,В,Г класах виділено по 0,5 години на вивчення курсу за вибором «Соціальне шкільне підприємництво»;
- у 9-Б класі виділено по 0,5 години на вивчення курсів за вибором з фінансової грамотності та основ економіки; 2 години на індивідуальні заняття та консультації з математики;
- у 9-В,Г класах виділено по 1 годині на вивчення курсів за вибором з християнської етики, фінансової грамотності та антикорупційний курс;
- у 10-А класі виділено 3 години на вивчення спеціального курсу

- «Економіка» та 1 годину на факультатив «Фінансова грамотність», 1,5 години на індивідуальні заняття та консультації з літератури;
- у 10-Б,В класах виділено по 1 годині на факультатив «Фінансова грамотність» та по 1,5 години на індивідуальні заняття та консультації з літератури, по 1,5 год на індивідуальні заняття та консультації з української мови для подолання освітніх втрат та підготовки до НМТ;
 - в 11-А класі виділено 3 години на вивчення спеціального курсу «Економіка» та по 1 годині на вивчення факультативів з християнської етики та фінансової грамотності;
 - в 11-Б,В класах виділено по 1 годині на вивчення факультативів з християнської етики та фінансової грамотності; по 1 годині на індивідуальні заняття та консультації з математики.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 року наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016 року; у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року № 808; з урахуванням змін внесених наказом Міністерства освіти і науки України № 899 від 23.06.2025) за умови більше 27 учнів у класі діляться на групи:

- 1-11 класи під час вивчення української та англійської мови;
- 7-8 класи під час вивчення другої іноземної мови (німецька);
- 2-11 класи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі;
- 5-11 класи під час вивчення предмету «Технології» або «Трудове навчання» у групи (керуючись гендерною рівністю);
- 10-11 класи під час вивчення предмету «Фізична культура» та «Захист України» (керуючись гендерною рівністю).

У 2025-2026 навчальному році в освітньому закладі організовано профільне навчання:

- 10-А, 11-А – економічний профіль;
- 10-Б,В; 11-Б,В – універсальний.

У відповідності до Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205.

Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження.

Навчальні плани закладу спрямовані на задоволення освітніх запитів і потреб учнів та їх батьків. При складанні навчального плану враховано реальний стан навчально-методичного та кадрового забезпечення освітнього

процесу в закладі. Такі структура та зміст навчального плану спрямовують організацію освітнього процесу в закладі на розкриття та розвиток творчих здібностей учнів, створюють умови для майбутнього професійного самовизначення та самореалізації, а також формуванню та реалізації життєвих планів учнів.

У разі непереборних обставин, незалежних від закладу освіти може використовуватися змішана модель інституційної форми: очно-дистанційна. За потреби (заявами батьків здобувачів освіти чи осіб, які їх замінюють) заклад освіти може організовувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, затверджується його керівником та підписується батьками. Здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією:

- педагогічний патронаж;
- сімейна (домашня) форма навчання;
- екстернатна форма навчання.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти можуть формуватися інклюзивні класи. Інклюзивне навчання організовується на підставі заяви батьків чи осіб, які їх замінюють для учнів з особливими освітніми потребами відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють організацію інклюзивного навчання.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р №898, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392(із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ№ 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів 1-5 та 7-9 класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних

комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей

ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

- 1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;
- 2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;
- 3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;
- 4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;
- 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;
- 6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;
- 7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;
- 8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;
- 9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;
- 10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;
- 11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу,

підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна;

математична;

природнича;

технологічна;

інформатична;

соціальна і здоров'язбережувальна;

громадянська та історична;

мистецька;

фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;

спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;

конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;

орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Результати навчання в 5-11 класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. <i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. <i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	<i>Уміння:</i>здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. <i>Ставлення:</i>критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. <i>Навчальні ресурси:</i>підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. <i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. <i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. <i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій.

		усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях <i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. <i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. <i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

8	Соціальна громадянська компетентності	<i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. <i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. <i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). <i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. <i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. <i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. <i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання

		соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна і безпека сталій розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог Державних стандартів;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

5. Перелік варіантів типових навчальних програм

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма для учнів НУШ (1-Б,В; 2-Б,В,Г)

Учні 1-Б,В; 2-Б,В,Г класів навчатимуться за освітньою програмою початкової освіти під керівництвом Р.Б. Шияна (НУШ-2), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас»

Освітня програма (НУШ-2) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Іншомовна освіта (ІНО)
Математична (МАО)
Природнича (ПРО)
Технологічна (ТЕО)
Інформатична (ІФО)
Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
Громадянська та історична (ГІО)
Мистецька (МІО)
Фізкультурна (ФІО)

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах І циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Мовно-літературна освітня галузь

Мовно-літературна освітня галузь (українська мова і література)

Освітню програму з рідномовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою рідномовної освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська); формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями рідномовної освіти у початковій школі є:

- виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;
- розвиток уміння вдумливого читання і базових правописних умінь;
- збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;
- розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);

- розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо». Комунікативна компетентність, зокрема вільне володіння українською мовою та спілкування рідною мовою (якщо вона не українська), виявляється в безпосередньому та опосередкованому спілкуванні.

Для формування комунікативної компетентності розвиваємо навчальну діяльність у межах змістової лінії «Взаємодіємо усно» (мовець / слухач – слухач / мовець). Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до дій зі сприймання, перетворення, виокремлення, аналізу й інтерпретації, оцінювання та використання усної інформації в реальній мовленнєвій практиці (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі тощо).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Читаємо» (читач – автор), «Взаємодіємо письмово» (автор – читач), «Досліджуємо медіа» (читач / глядач / слухач – автор). Ці змістові лінії забезпечують здобуття досвіду опосередкованого спілкування, опанування кола знань (понять, уявлень) та вмінь, що дають змогу учням удосконалювати комунікативну компетентність.

Змістова лінія «Читаємо» спрямована на розвиток мотивації дітей до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у доборі текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо.

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово» передбачає залучення учнів до реальної писемної практики, зокрема за допомогою цифрових пристроїв та в режимі онлайн.

Результатом такої роботи є базові вміння створювати писемні висловлювання у реальному та віртуальному просторі та редагувати їх.

Змістова лінія «Досліджуємо медіа» передбачає ознайомлення школярів з основами медіаграмотності. Діти формують уявлення про межу між реальним світом і світом мас-медіа. Вони вчаться інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Змістова лінія «Досліджуємо медіа» пропонує інструмент для активного критичного освоєння комунікативного медіа-середовища.

Змістова лінія «Досліджуємо мовлення» забезпечує дослідження мовних закономірностей і формування на цій основі свідомих мовленнєвих умінь (орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних, словотвірних). Також у межах цієї змістової лінії учні опановують виражальні засоби художніх текстів, що в цілому сприяє творенню індивідуального стилю

мовлення.

Змістова лінія «Театралізуємо» слугує розвитку комунікативних умінь учнів, зокрема вміння моделювати різні ситуації спілкування, обирати відповідні комунікативні стратегії, досліджувати несловесні засоби спілкування. Увага до несловесних засобів приділятиметься і в змістових лініях «Взаємодіємо усно» та «Досліджуємо медіа», а сам прийом театралізації може використовуватися й у змістовій лінії «Читаємо».

Специфіка змістової лінії «Театралізуємо» пов'язана з формуванням уявлення про театр як місце, де учні здобувають досвід співчуття та співпереживання. Тому в межах змістової лінії «Театралізуємо» учні досліджують чужу (глядач) та власну (актор) експресію. Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до сценічної творчості, в умовах якої школярі набувають акторського досвіду, зокрема імпровізації, що забезпечує розвиток у дитини емоційного інтелекту, творчого мислення, самосвідомості й самоефективності, уміння мобілізувати інших, ініціативності, уміння долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами.

Іншомовна освіта (англійська мова)

Освітню програму з іншомовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування

іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чию мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 2-го класу учні досягають рівня Pre-A1, а на кінець 4-го класу – рівня A1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень в кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти».

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання».

Змістова лінія «Сприймання на слух» передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально або невербально.

Змістова лінія «Усна взаємодія» спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати відповіді про себе та щоденні справи.

Змістова лінія «Усне висловлювання» передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані в просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Зорове сприймання» (читач – автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учня здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу учням розвивати комунікативну компетентність.

Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків.

У рамках змістової лінії «Писемне висловлювання» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації.

Результатом опрацювання змістової лінії «Онлайн взаємодія» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розміщувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична освітня галузь

Освітня програма з математики для 1 – 4 класів спрямована на формування в учнів математичної ключової і предметної компетентностей, реалізацію мети та загальних цілей освітньої галузі, визначених у Державному стандарті

початкової освіти.

Метою математичної освітньої галузі є «розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем».

У відповідності із загальними цілями найважливішими завданнями навчання математики можуть бути:

- формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;
- розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач;
- формування та розвиток усвідомлених і міцних обчислювальних навичок;
- вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;
- формування відповідального ставлення щодо висування гіпотез, їх оцінки, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору;
- вироблення досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур;
- вироблення вміння сприймати, перетворювати та оцінювати отриману інформацію, використовуючи різні джерела, у тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

У початковому курсі математичної освіти відповідно до зазначеної мети і сформульованих завдань виділено такі змістові лінії: «Лічба», «Числа. Дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури»,

«Робота з даними».

У межах змістових ліній «Лічба», «Числа. Дії з числами» здійснюється формування поняття числа, насамперед, розуміння учнями принципу утворення різних видів чисел (натуральних одноцифрових, натуральних багатоцифрових, дробових тощо) та способів виконання дій з цими числами – порівняння, додавання, віднімання, множення та ділення. Крім того, розгортається робота з дослідження законів і властивостей, способів виконання арифметичних дій під час розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач.

У рамках змістової лінії «Вимірювання величин», опираючись на суб'єктний досвід та навички дослідницької роботи, молодші школярі вчать вимірювати величини довжини, маси, температури, часу, місткості (об'єму) за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів, оперувати грошима.

Разом з тим, учні виконують перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел, розв'язують повсякденні проблеми математичного змісту, в тому числі й сюжетні задачі, використовуючи різні одиниці вимірювання величин. У процесі навчальної роботи з різного роду величинами виокремлюється також і робота з геометричним матеріалом, дослідження просторових відношень та геометричних фігур різних форм, конструювання

площинних та об'ємних фігур з підручного матеріалу, створення макетів реальних та уявних об'єктів різних конструкцій, виконання простих завдань, описаних у математичних текстах, в т.ч. й сюжетних задачах геометричного змісту (змістова лінія «Просторові відношення. Геометричні фігури»).

Формування в учнів умінь аналізувати повсякденні проблеми математичного змісту потребує оволодіння ними математичним моделюванням як прийомом діяльності при дослідженні реальних об'єктів і процесів та при розв'язуванні навчально - пізнавальних і практико орієнтованих задач, використовуючи різні джерела інформації, в тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

Природнича освітня галузь

Освітню програму природничої освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою природничої освітньої галузі є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довіллі.

Головними завданнями природничої освітньої галузі є:

- виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля;
- формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до участі у природоохоронних акціях;
- розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через експерименти, спостереження);
- поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа – жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.

Виокремлено такі змістові лінії: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Змістова лінія «Я пізнаю природу» спрямована на формування дослідницьких умінь школярів через підтримку допитливості та інтересу до спостережень, експериментів та моделювання для пошуку відповідей на запитання про навколишній світ.

Змістова лінія «Я у природі» передбачає розвиток уявлень молодших школярів про об'єкти та явища природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою, формування бережливого ставлення до природи; вироблення навичок екологічно доцільної поведінки в довіллі.

Змістова лінія «Я в рукотворному світі» спрямована на формування загальних уявлень про світ, створений людиною, понять про взаємозв'язки людини і природи, слугує джерелом натхнення для пошуку та втілення дитячих винахідницьких ідей та проєктів.

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проєктній діяльності.

Технологічна освітня галузь

Освітню програму технологічної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою технологічної освітньої галузі є формування в учня/учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Змістові лінії спрямовані на формування ключових компетентностей учнів.

Змістова лінія «Технічна творчість і техніка» спрямована на залучення учнів до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об'ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу

Змістова лінія «Світ технологій» має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів – від розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо). Організація екскурсій на виробничі об'єднання, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво.

Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія «Світ ремесел» має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як культурної спадщини українського народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва. У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різьблення, ліплення тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія «Побут» має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою інформатичної освітньої галузі є формування в учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі є:

- формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами;
- формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів;
- налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для

спільної творчості, співпраці, навчання, гри;

- формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв;
- формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за змістовими лініями “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”.

У рамках змістової лінії “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)” формуються початкові вміння розпізнавати, знаходити, свідомо відбирати, зберігати та опрацьовувати просту інформацію за допомогою цифрових пристроїв та без них. Розпізнавання правдивої і неправдивої інформації в усіх її виявах (текст, зображення, звук тощо) необхідне для формування критичного мислення, що сприяє безпеці в інформаційному просторі дитини. Початкові уявлення про моделі реалізуються через визначення істотних і неістотних властивостей об’єктів та створення на основі цього простих моделей об’єктів. Змістова лінія “Моя цифрова творчість” розкривається через практичну діяльність (індивідуальну і групову) зі створення простих інформаційних продуктів (програм, текстів, зображень, відео, звуків, тощо) за допомогою цифрових пристроїв та програм для творчого самовираження, презентації себе і продуктів власної діяльності, вирішення завдань інших освітніх галузей. В основі змістової лінії “Комунікація та співпраця” – ознайомлення із доступними для дитини засобами цифрової та безпосередньої комунікації для гри, спілкування, навчання, отримання нової інформації; використання безпечного онлайнного чи офлайнного середовища для цього. В умовах роботи у групі учні мають навчитися окреслювати цілі індивідуальної та групової діяльності, розподіляти ролі в межах групи, оцінювати здобутий результат, аналізувати помилки та усувати їх, доброзичливо взаємодіяти безпосередньо та в мережах.

Змістова лінія “Я і цифрові пристрої” реалізовується через усвідомлення і розпізнавання тих завдань, які можна розв’язати за допомогою цифрових пристроїв, виходячи з їхніх функціональних можливостей (фотографувати, записувати, слухати, відображати, опрацьовувати інформацію тощо). До основних умінь, які формуються через цю змістову лінію, належать розпізнавання простих програмних і технічних несправностей та вміння усувати їх самостійно чи з допомогою дорослих, розуміти обмеження та переваги пристроїв стосовно виконуваних завдань, усвідомлювати, що машини можуть імітувати інтелектуальну діяльність. Ця змістова лінія охоплює вміння організовувати власний робочий простір на фізичному та простому програмному рівні для збереження здоров’я, доброго самопочуття та ефективної діяльності учня/учениці.

Змістову лінію “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві” спрямовано на створення безпечних умов для учня / учениці під час роботи з цифровими пристроями і в мережах, що передбачає захист особистої інформації, формування принципів етичного, доброзичливого та

відповідального спілкування через мережі, навички і можливості захисту власного інформаційного простору, фізичного та психологічного здоров'я. У рамках цієї змістової лінії в учнів формується відповідальне та шанобливе ставлення до власної та чужої інформаційної діяльності, яке на рівні початкової школи виявляється, зокрема, і через зазначення власного авторства, посилання на авторство інших, а також через усвідомлення шкоди від списування.

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі є становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто його / її оточує;
- виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки;
- розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення;
- формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя;
- формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту;
- розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я;
- сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача;
- формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я;
- створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Змістова лінія «Безпека» передбачає розвиток умінь безпечної поведінки вдома, школі та у природному й техногенному середовищі, прогнозування наслідків небезпечних дій, визначення впливів на вибір безпечної поведінки, дотримання правил (дорожнього руху, використання побутової техніки і побутової хімії тощо) та відповідального ставлення до особистої безпеки й безпеки інших.

Змістова лінія «Здоров'я» спрямована на формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності і поведінки через набуття навичок здорового способу життя, розвиток позитивної самооцінки, критичного

мислення, умінь ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я тих, хто поряд, іпротидіяти негативним соціальним чинникам.

Змістова лінія «Добробут» забезпечує розвиток етичної поведінки в соціумі, вміння вчитися і формування позитивного ставлення до навчання, усвідомлення важливості здорового способу життя для добробуту, розвиток підприємливості і споживчої культури для оптимального використання ресурсів та забезпечення добробуту, орієнтацію учнів на відповідальне ставлення до безпеки та здоров'я як до найважливіших життєвих цінностей.

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення.

Освітня програма для учнів 3-Б,В; 4-Б,В,Г класів

Освітня програма для учнів 3-Б,В; 4-Б,В,Г класів розроблена під керівництвом Шияна Р. Б., затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас»

Загальний обсяг навчального навантаження визначений у навчальному плані, що пропонує інтегровано-предметний підхід до організації освітнього процесу. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Перелік та зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'я збережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Форми оцінювання.

Навчальні досягнення учнів у 3-4-му класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;

- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання використовуються для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/ учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі очікуваних результатів навчання вчитель може формулювати індивідуальні результати навчання учня/ учениці відповідно до опанування ним/ нею конкретного вміння .

Мовно-літературна освітня галузь

Освітню програму з рідномовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою рідномовної освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою; формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями рідномовної освіти у початковій школі є:

- виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;
- розвиток умінь вдумливого читання і базових правописних умінь;
- збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;
- розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Іншомовна освіта (англійська мова)

Освітню програму з іншомовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування ;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чію мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти»⁴. Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання». Змістова лінія «Сприймання на слух» передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань,

тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/ або невербально. Змістова лінія «Усна взаємодія» спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати відповіді про себе та щоденні справи. Змістова лінія «Усне висловлювання» передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність). Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Зорове сприймання» (читаць - автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учнів здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу розвивати комунікативну компетентність. Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків. У рамках змістової лінії «Писемне висловлювання» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації. Результатом опрацювання змістової лінії «Онлайн взаємодія» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розміщувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична освітня галузь

Освітня програма з математики спрямована на формування в учнів математичної компетентності, реалізацію мети та загальних цілей освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової освіти.

Метою математичної освітньої галузі є розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями математичної освітньої галузі є:

- формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;
- розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач;
- формування та розвиток усвідомлених обчислювальних навичок;
- вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;
- формування відповідального ставлення щодо висування гіпотез, їх оцінювання, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору;
- набування досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур;

У початковому курсі математичної освіти, відповідно до окресленої мети і сформульованих завдань, визначено такі змістові лінії. «Лічба», «Числа. Дії з

числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

У межах змістових ліній «Лічба», «Числа. Дії з числами» здійснюється формування поняття числа, насамперед через розуміння принципу утворення різних видів чисел (натуральних одноцифрових, натуральних багатоцифрових, дробових тощо) та способів виконання дій із цими числами - порівняння, додавання, віднімання, множення та ділення. Крім того, розгортається робота з дослідження законів і властивостей, способів виконання арифметичних дій під час розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач.

У рамках змістової лінії «Вимірювання величин», спираючись на суб'єктний досвід та допитливість, молодші школярі вчать вимірювати величини (довжина, маса, температура, час, місткість (об'єм) за допомогою підручних засобів та вимірювальних приладів, а також оперувати грошима.

Водночас учні виконують перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел, розв'язують повсякденні проблеми математичного змісту, в тому числі й сюжетні задачі, використовуючи різні одиниці вимірювання величин.

У процесі навчальної роботи з різними величинами виокремлюється також і робота з геометричним матеріалом, дослідження просторових відношень та геометричних фігур різних форм, конструювання площинних та об'ємних фігур з підручного матеріалу, створення макетів реальних та уявних об'єктів різних конструкцій, виконання простих завдань, описаних у математичних текстах, зокрема й сюжетних задачах геометричного змісту (змістова лінія «Просторові відношення. Геометричні фігури»).

У межах змістової лінії «Робота з даними» формуються початкові вміння для опрацювання даних (визначення, впорядкування, аналіз та фіксація), поданих в умові задачі чи зібраних за допомогою опитувальника тощо).

У рамках усіх змістових ліній здійснюється формування в учнів початкових умінь із математичного моделювання, зокрема під час передбачення ймовірного результату, дослідження реальних об'єктів та процесів, розв'язування навчально-пізнавальних і практико-зорієнтованих задач тощо.

Природнича освітня галузь

Освітню програму природничої освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою природничої освітньої галузі є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Головними завданнями природничої освітньої галузі є:

- виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля;
- формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до природоохоронних акцій;
- розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через

експерименти, спостереження);

- поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа - жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.

Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі змістові лінії: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Змістова лінія «Я пізнаю природу» спрямована на формування дослідницьких умінь школярів через підтримку допитливості та інтересу до спостережень, експериментів та моделювання для пошуку відповідей на запитання про навколишній світ.

Змістова лінія «Я у природі» передбачає розвиток уявлень молодших школярів про об'єкти та явища природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою, формування бережливого ставлення до природи; вироблення навичок екологічно доцільної поведінки в довкіллі.

Змістова лінія «Я в рукотворному світі» спрямована на формування загальних уявлень про світ, створений людиною, понять про взаємозв'язки людини і природи, слугує джерелом натхнення для пошуку та втілення дитячих винахідницьких ідей та проектів.

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проектній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь

Освітню програму технологічної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою технологічної освітньої галузі є формування в учня/учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Змістові лінії, які систематизують очікувані результати навчання, спрямовані на формування ключових компетентностей учнів.

Змістова лінія «Технічна творчість і техніка» спрямована на залучення учнів

до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об'ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учнів до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу.

Змістова лінія «Світ технологій» має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів - від розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо). Організація екскурсій на підприємства, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія «Світ ремесел» має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як до культурної спадщини українського народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва. У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різьблення, ліплення тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; а також до матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія «Побут» має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/ учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою інформатичної освітньої галузі є формування в учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі є:

- формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами;
- формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів;
- налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри;
- формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв;
- формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань відбувається за змістовими лініями: “Я у світі інформації”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”. У рамках змістової лінії “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)” формуються початкові вміння розпізнавати, знаходити, свідомо відбирати, зберігати та опрацьовувати просту інформацію за допомогою цифрових пристроїв та без них. Розпізнавання правдивої і неправдивої інформації в усіх її виявах (текст, зображення, звук тощо) необхідне для формування критичного мислення, що сприяє безпеці в інформаційному просторі дитини. Початкові уявлення про моделі реалізуються через визначення істотних і неістотних властивостей об'єктів та створення на основі цього простих моделей об'єктів.

Змістова лінія “Моя цифрова творчість” розкривається через практичну діяльність (індивідуальну і групову) зі створення простих інформаційних продуктів (програм, текстів, зображень, відео, звуків, тощо) за допомогою цифрових пристроїв та програм для творчого самовираження, презентації себе і продуктів власної діяльності, вирішення завдань інших освітніх галузей. В основі змістової лінії “Комунікація та співпраця” - ознайомлення із

доступними для дитини засобами цифрової та безпосередньої комунікації для гри, спілкування, навчання, отримання нової інформації; використання безпечного онлайнного чи офлайнного середовища для цього. В умовах роботи у групі учні мають навчитися окреслювати цілі індивідуальної та групової діяльності, розподіляти ролі в межах групи, оцінювати здобутий результат, аналізувати помилки та усувати їх, доброзичливо взаємодіяти безпосередньо та в мережах.

Змістова лінія “Я і цифрові пристрої” реалізовується через усвідомлення і розпізнавання тих завдань, які можна розв’язати за допомогою цифрових пристроїв, виходячи з їхніх функціональних можливостей (фотографувати, записувати, слухати, відображати, опрацьовувати інформацію тощо). До основних умінь, які формуються через цю змістову лінію, належать розпізнавання простих програмних і технічних несправностей та вміння усувати їх самостійно чи з допомогою дорослих, розуміти обмеження та переваги пристроїв стосовно виконуваних завдань, усвідомлювати, що машини можуть імітувати інтелектуальну діяльність. Ця змістова лінія охоплює вміння організовувати власний робочий простір на фізичному та простому програмному рівні для збереження здоров’я, доброго самопочуття та ефективної діяльності учня/учениці.

Змістову лінію “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”

спрямовано на створення безпечних умов для учня / учениці під час роботи з цифровими пристроями і в мережах, що передбачає захист особистої інформації, формування принципів етичного, доброзичливого та відповідального спілкування через мережі, навички і можливості захисту власного інформаційного простору, фізичного та психологічного здоров’я. У рамках цієї змістової лінії в учнів формується відповідальне та шанобливе ставлення до власної та чужої інформаційної діяльності, яке на рівні початкової школи виявляється, зокрема, і через зазначення власного авторства, посилання на авторство інших, а також через усвідомлення шкоди від списування. Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв’язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Соціальна та здоров’язбережувальна освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою соціальної та здоров’язбережувальної освітньої галузі становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями соціальної та здоров’язбережувальної освітньої галузі є:

- формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров’я і безпеки для себе і тих, хто його / її оточує;

- виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки;
- розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення;
- формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя;
- формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту;
- розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я;
- сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача;
- формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я;
- створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома змістовими лініями. «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Змістова лінія «Безпека» передбачає розвиток навичок безпечної поведінки вдома, школі та у природному і техногенному середовищі, прогнозування наслідків небезпечних дій, визначення впливів на вибір безпечної поведінки, дотримання правил (дорожнього руху, використання побутової техніки і побутової хімії тощо) та відповідального ставлення до особистої безпеки й безпеки інших.

Змістова лінія «Здоров'я» спрямована на формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності і поведінки через набуття навичок здорового способу життя, розвиток позитивної самооцінки, критичного мислення, умінь ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я тих, хто поряд, і протидіяти негативним соціальним чинникам.

Змістова лінія «Добробут» забезпечує розвиток етичної поведінки в соціумі, вміння вчитися і формування позитивного ставлення до навчання, усвідомлення важливості здорового способу життя для добробуту, розвиток підприємливості і споживчої культури для оптимального використання ресурсів та забезпечення добробуту.

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємointegraцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь

Освітню програму громадянської та історичної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є створення умов для формування в учня / учениці власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями громадянської та історичної освіти є:

- здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади, Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям

розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій;

- утвердження власної гідності, формування цінності свободи і прав людини, усвідомлення своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших;
- формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки;
- удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра / школярки;
- розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації;
- створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки.

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опановувати потрібні для цього знання, вміння та навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких змістових ліній. «Я - Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми - громадяни України. Ми - європейці». Змістова лінія «Я — Людина» передбачає залучення учня / учениці до опрацювання та використання для самоідентифікації елементарної інформації про людину як унікальну у Всесвіті істоту, яка творить себе як особистість, формує свій характер і розвиває цінні якості у процесі пізнавальної і трудової діяльності. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє самопізнанню учнів, усвідомленню власних потреб, уподобань, здібностей та інтересів, заохочує обирати цілі особистісного зростання (бути відповідальним, чесним тощо), допомагає утверджувати гідність та неповторність будь-якої людини. Змістова лінія «Я серед людей» забезпечує усвідомлення ролі зв'язків, які існують між людьми, значення рідні, друзів, приятелів, спільнот, із якими дитина себе ідентифікує. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє набуттю досвіду громадянської поведінки та свідомому виборі норм і моделей поведінки, часто за певними взірцями.

Змістова лінія «Моя культурна спадщина» дає змогу учнівству усвідомити вкоріненість у національну, а також рідну за етнічним походженням культуру, власну належність до європейської цивілізації. Учні/ учениці отримують можливість дослідити місцеві пам'ятки, пізнати традиції та минуле своєї родини, рідної етнічної групи, нації. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє розумінню значущості та різноманітності культурних надбань людства, формуванню умінь пізнавати минуле.

Змістова лінія «Моя шкільна і місцева громади» забезпечує розуміння учнем/ ученицею базових норм шкільного та місцевого громадського життя, дає йому/ їй змогу посилено долучатися до їх відтворення та модернізації. Пізнання шкільних і місцевих традицій, ознайомлення з громадянськими вчинками земляків, діяльністю шкільної адміністрації, місцевих органів влади та добровільних асоціацій, зорієнтованих на громадські справи, сприяє набуттю учнями первинного досвіду громадянської дії, демократичної поведінки та

конструктивної взаємодії. Навчання в межах цієї змістової лінії забезпечує вироблення вмінь висловлювати та обстоювати свою думку та приймати інших, висувати власні ініціативи, планувати й організовувати посильні для дітей молодшого шкільного віку громадські справи.

Змістова лінія «Ми - громадяни України. Ми - європейці» дає учневі / учениці елементарні уявлення про національну символіку та державні атрибути України, націю (народ), державу, політику, владу, ключові події в історії України, підводить до прийняття демократичних цінностей та ідей євроатлантичної інтеграції Батьківщини. У межах цієї змістової лінії на прикладі відомих історичних постатей

Мистецька освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою навчання мистецтва є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями навчання мистецтва є:

- збагачення духовного світу учня / учениці під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини;
- набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарними мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей;
- розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньо - образного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема у взаємозв'язках;
- формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні;
- формування вміння взаємодіяти з іншими через мистецтво, виявляти зв'язки мистецтва з природним і соціокультурним середовищем;
- виховання здатності застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Реалізація окресленої мети та завдань здійснюється за змістовими лініями: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво».

Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виражальні засоби для творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на емоційний стан завдяки мистецькій діяльності.

Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва» спрямована на

пізнання цінностей, що несуть твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва.

Реалізація змістової лінії «Комунікація через мистецтво» націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема в різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо.

Мистецька освітня галузь може реалізується за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво .

Фізкультурна освітня галузь

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою цієї галузі є формування в учня / учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями фізкультурної освітньої галузі є:

- розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;
- розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;
- збереження та зміцнення здоров'я школярів;
- формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я;
- формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;
- формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;
- розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;
- формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;
- усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри;
- збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині;
- формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі охоплює такі змістові лінії: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Змістова лінія «Базова рухова активність» містить види діяльності, спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок. Змістова лінія «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)» пов'язана з опануванням рухливих ігор та естафет, які б задовольняли потребу учнів у руховій активності та сприяли б формуванню комунікативних здібностей.

Змістова лінія «Піклування про стан здоров'я та безпеку» спрямована на формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності.

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю. Задекларовані тут підходи до змісту занять фізичною культурою орієнтують учителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, індивідуальне сприймання навчального матеріалу.

Освітня програма науково-педагогічного проєкту «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ» для учнів 1-А, 2-А; 3-А; 4-А класів

Освітня програма науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2017 р. № 67), від 13.07.2017 р. № 1021 «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня» та від 14.08.2017 р. № 1171 «Про завершення I етапу всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів». Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 33) Програма визначає: вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою; перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в початковій школі Проєкту, а також освітніх програм для 1–2-х класів з мовно-літературної (українська мова і література, іншомовна освіта), математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної та здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної освітніх галузей; загальний обсяг навчального навантаження чнів й очікувані результати навчальної діяльності учнів 1–2-х класів.

Цілями початкової освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових

та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що являє собою динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Компетентнісна початкова освіта в Проєкті: втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо: знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми (Закон України «Про освіту», стаття 1)); ставлення та цінності.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів 1-2-х класів 11 ключових компетентностей, що зазначені в Законі України «Про освіту» (стаття 12), здійснюється за такими освітніми галузями:

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.
9. Фізкультурна освітня галузь.

Для кожної з наведених освітніх галузей відповідно до принципу наступності та перспективності окремих рівнів освіти визначено мету, завдання й загальні результати I циклу початкової освіти, що відображені в освітніх програмах відповідних освітніх галузей.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1–4-х класів

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1–4 класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти. Гранично допустиме тижневе навантаження становить:

- 1 клас — 20 год/тижд.;
- 2 клас — 22 год/тижд.;
- 3 клас — 23 год/тижд.;
- 4 клас — 23 год/тижд.

Очікувані результати навчання випускників 2-х проектних класів у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку після першого циклу початкової освіти, що визначені Державним стандартом початкової освіти. Вони презентовані в освітніх програмах відповідних освітніх галузей, а встановлення ступеня їх досягнення учнями 1–2-х проектних класів здійснюється відповідно до Державного стандарту початкової освіти за допомогою формувального оцінювання, що має на меті: супроводжувати навчальний поступ учнів; вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів; діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів; підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів; запобігати побоюванням помилитися; плекати впевненість у власних можливостях і здібностях; виховувати ціннісні якості особистості. Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції в знаннях, уміннях, навичках. Навчальні досягнення учнів у 1–2-х класах підлягають формувальному (вербальному) оцінюванню, у 3–4-х — формувальному та підсумковому (рівневому) оцінюванню.

Організаційні питання реалізації Програми.

Проектний клас працює за авторськими навчально-методичними комплектами (навчальна програма, методичні рекомендації для вчителя, посібники, зошити з друкованою основою, мультимедійні засоби навчання тощо), що реалізують навчально-виховні завдання Проекту відповідно до вікових можливостей дітей молодшого шкільного віку, мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та видаються позабюджетним коштом. Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проектних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», статутом закладу загальної середньої освіти та правилами внутрішнього трудового розпорядку. За учнями, які навчаються в проектному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи. За умови ліквідації проектного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Навчальний план розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти. У ньому використано надану Державним стандартом початкової освіти можливість здійснення повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей.

Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (1–4 класи — 6 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 2 год/тижд.).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (1–2 класи — 2 год/тижд.; 3–4 класи — 3 год/тижд.).

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Математика» (1 класи — 3 год/тижд., 2–4 класи — 4 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.).

Мета і завдання природничої освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ» (1 клас — 2 год/тижд.; 2–4 класи — 2,5 год/тижд.).

Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» (1–4 класи — 1 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.);

Мета і завдання інформатичної освітньої галузі — завдяки вивченню предмета «Інформатика» (2–4 класи — 1 год/тижд.);

Мета і завдання фізкультурної освітньої галузі — через навчальні предмети «Фізична культура» (1–4 класи — 2 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (хореографія — 1 год/тижд.).

Включення до навчального предмета «Я пізнаю світ» однієї години фізкультурної галузі забезпечує належний рівень рухової активності учнів та дає можливість інтегровано реалізувати здоров'язбережувальну мету освіти завдяки систематичному виконанню різноманітних вправ для психологічного розвантаження, зняття перевтоми, а також для профілактики найпоширеніших відхилень у здоров'ї молодших учнів — порушення зору, постави тощо.

Варіативна складова (1 год/тижд.) використовується на підсилення предмету «Я пізнаю світ». У зв'язку зі спрямованістю науково-педагогічного проекту «Інтелект України» на реалізацію основних положень STEM-освіти, інтеграції української освіти в європейський і світовий освітній простір доцільним виявляється виділення годин варіативної складової на мовно-літературну освітню галузь (іноземна мова).

Навчальний план містить інваріантну та варіативну складові.

Варіативна складова (1 год/тижд.) використовується на підсилення предмету англійська мова. У зв'язку зі спрямованістю науково-педагогічного проекту «Інтелект України» на реалізацію основних положень STEM-освіти, інтеграції української освіти в європейський і світовий освітній простір доцільним виявляється виділення годин варіативної складової на мовно-літературну освітню галузь (іноземна мова). З метою посилення індивідуальної роботи з учнями відповідно до «Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого наказом

Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 (у редакції Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року № 808), поділ класів на групи здійснюється під час вивчення іноземної мови, української мови, інформатики.

1-А, 2-А; 3-А; 4-А класи - Навчальний план за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319

- для 5-А, 6-А класів «Інтелект України» - за Освітньою програмою базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», затвердженою Державною службою якості освіти України від 21.06.2024 р. № 01-10/197;

- для 7-А,Б, 8-А класів «Інтелект України» - за Освітньою програмою, розробленою на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022) та згідно з вимогами пункту другого розділу 2 Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2022 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 липня 2022 року за № 778/38114 (Додаток 4 для 7 класу; Додаток 3 для 8 класу)

- для 9-А класу «Інтелект України» - за Типовою освітньою програмою затвердженою наказом МОН України від 02.11.2016 р. № 1319 (Додаток 3).

Наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2017 р. № 67), від 13.07.2017 р.

№ 1021 «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах І ступеня» та від 14.08.2017 р. № 1171 «Про завершення І етапу Всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів». Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 33)

Навчальні програми предметів, інтегрованих курсів Цикл базової середньої освіти.

Навчальний план містить:

- перелік предметів, інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- рекомендований розподіл навчального навантаження між навчальними предметами, інтегрованими курсами обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, з урахуванням освітніх потреб учнів.

Освітня програма базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти) окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

- **для учнів 5-А, 6-А класів** «Інтелект України» - за Типовою освітньою програмою затвердженою наказом Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 №01-10/197 «Освітня програма базової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (додаток 3)
- **для учнів 7-А,Б, 8-А класів** «Інтелект України» - за Типовою освітньою програмою, розробленою на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898 (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022) та згідно з вимогами пункту другого розділу 2 Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2022 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 липня 2022 року за №778/38114 (Додаток 4 для 7 класу; Додаток 3 для 8 класу)
- **для учнів 5-Б,В, 6-Б,В,Г, 7-Б,Г, 8-Б,В,Г класів** - за Типовою освітньою програмою затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021р. №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024р. № 1120 (Додаток 3);
- **9-А класу** «Інтелект України» - за Типовою освітньою програмою, розробленою на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898 (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022) та

згідно з вимогами пункту другого розділу 2 Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2022 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 липня 2022 року за №778/38114;

- **для учнів 9 класів** – за Типовою освітньою програмою затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (Додаток 1);
- **для учнів 10-11 класів** - за Типовою освітньою програмою наказ МОН від 20.04.2018р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 28.11.2019р. № 1493 та змінами від 20.06.2025р. № 890) (Додаток 2)

Освітню програму укладено за освітніми галузями. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Початкова школа

Предмети		Класи	Програма
Українська мова, англійська мова, математика, я досліджую світ, мистецтво, фізична культура		1- 2	Типова освітня програма початкової освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас»
Українська мова, англійська мова, математика, я досліджую світ, мистецтво, фізична культура, інформатика		3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас»
Українська мова, англійська мова, математика, я пізнаю світ, мистецтво, фізична культура, інформатика		1-4	Освітня програма науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» , затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87

II СТУПІНЬ

Усі обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом базової середньої освіти в межах певної освітньої галузі, можуть бути реалізовані одним чи кількома навчальними предметами / інтегрованими курсами, для кожного з яких має бути створена модельна навчальна програма. Модельна навчальна програма (далі - МНП) - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання, зміст навчального предмета/інтегрованого курсу та види навчальної діяльності, рекомендовані для використання в освітньому процесі.

Модельні навчальні програми розробляють для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Рекомендацією для використання модельної навчальної програми в освітньому процесі закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, є надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Перелік модельних навчальних програм для 5-8 класів

Предмет	Клас	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив
Українська мова	5	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року), рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.
	6	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.
	7-8	«Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.
Українська література	5	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А, Тригуб І. А., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Овдійчук Л. М., Дячок С. О., Макаренко В. М.
	6	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти,	Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.

		рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	
	7-8	«Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В.
Зарубіжна література	5-8	"Зарубіжна література 5-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року), рекомендована наказом Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року №1226	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А
Англійська мова	5-8	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Редько В.Г. Шаленко О.П.
Німецька мова	7-8	«Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.
Математика	5-6	«Математика 5-6 класи» для закладів середньої загальної освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	О.С. Істер.
Алгебра	7-8	«Алгебра 7-9 класи» для закладів середньої загальної освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 24.07.2023. № 883	О.С. Істер.
Геометрія	7-8	«Геометрія 7-9 класи» для закладів середньої загальної освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 24.07.2023. № 883	О.С. Істер.
Пізнаємо природу.	5-6	«Пізнаємо природу 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти від 08.03.2023 № 254	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Географія	6-7	«Географія 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 11.04.2022 № 324	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І.
Біологія	7-9	«Біологія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090	Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.

Фізика	7-9	«Фізика 7-9 класи» для закладів середньої загальної освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 20.02.2023 № 184.	Максимович З. Ю., Білик М. М., Варениця Л. В., Коваль Г. С., Микитеєк О. М., Ординович М. Б., Созанський А. В., Шевців В. Ф.
Хімія	7-8	«Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575	Олексій Григорович
Етика	5-6	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Бакка Є.Д., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.
Основи здоров'я	5-6	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Шиян О.О., Волощенко О., Гриньова М., Дякуїв В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко
	7-8	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001	Шиян О.О., Дяків В.Г., Седоченко А.Б., Сирашко С.В.
Вступ до історії України та громадянської освіти	5	«Досліджуємо історію і суспільство» 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Ашортія Є.Д., Желіба О.В., Мелешенко Т.В
	6	«Досліджуємо історію і суспільство» 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.
Історія України	7-8	«Україна і світ 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001	Щупак І.Я., Бакка Т.В., Власова Н.С.
Всесвітня історія	7-8	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти від 16 серпня 2023 року № 1001	Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.
Громадянська освіта	8	«Громадянська освіта. 8 клас» для закладів загальної середньої освіти від 14 серпня 2024 року № 1138	Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.
Підприємництво та фінансова	8	«Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи для закладів	Буяк Р. Р., Гнатишин О. М., Сухінська В. О.,

грамотність		загальної середньої освіти. Рекомендована Міністерством освіти і науки України від 14 серпня 2024 року № 1138	Сливка Є. М.
Технології	5-6	"Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти. Затверджена Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
	7-8	"Технології. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти. Рекомендована Міністерством освіти і науки України від 16.08. 2023 №1001	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Мистецтво	5-6	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу "Мистецтво" для 5-6 класів. Затверджена Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	авторів Масол Л.М., Просіна О.В.
	7-8	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу "Мистецтво" для 7-9 класів. Затверджена Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 883	Масол Л.М.
Інформатика	5-6	«Інформатика. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти», рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
	7-8	Інформатика. 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 16 серпня 2024 № 1001	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Фізична культура	5-8	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 22.08.2024 № 1185	Баженов Є.В., Бідний М.В., Коломєць П.А.

Перелік навчальних програм для 9 класу

Предмет	Назва програми	Автор чи авторський колектив
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська мова: 5-9 класи (зі змінами, затвердженими Наказом МОН від 07.06.2017 № 804)	Г. Т. Шелехова, В. І. Тихоша, А. М. Корольчук, В. І. Новосьолова, Я. І. Остаф; за ред. Л. В. Скуратівського
Українська література	Програми для загальноосвітніх початкових закладів. Українська література: 5-9 класи (зі змінами, затвердженими Наказом МОН від 07.06.2017 № 804)	К. В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар, О. М. Івасюк, С. А. Кочерга, Л. І. Кавун, О. І. Неживий, Н. В. Михайлова, Р. В. Мовчан
Зарубіжна література	«Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Зарубіжна	Затверджена Міністерством освіти і науки України від

	література. 6-9 класи»	03.08.2022 № 698
Англійська мова	«Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи. Англійська мова».	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Історія України	«Історія України. Всесвітня історія 6-11 класи» для закладів загальної середньої освіти»	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 698 від 03.08.2022р.
Всесвітня історія	«Історія України. Всесвітня історія 6-11 класи» для закладів загальної середньої освіти»	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 698 від 03.08.2022р.
Правознавство	«Основи правознавства» для 9-тих класів закладів загальної середньої освіти»	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 698 від 03.08.2022р
Мистецтво	Навчальна програма з мистецтва для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з математики для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з математики для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з біології для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.
Географія	«Географія 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти,	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ № 698 від 03.08.2022р).
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з фізики для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.
Хімія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з хімії для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017р
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з трудового навчання для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017р
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з інформатики для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017р

Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з основ здоров'я для 5-9 класів	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017р
Фізична культура	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017р

Перелік освітніх програм для 5-9 класів, які навчаються за освітнім проектом «Інтелект України»

Предмет	Клас	Назва програми	Автор чи авторський колектив
Українська мова	5-9	«Українська мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією з української мови (протокол № 2 від 13.06.2022)
Українська література	7-9	«Українська література. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією з української мови (протокол № 7 від 08.09.2022)
	5-6	«Українська література. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією з української мови (протокол № 4 від 24.06.2022)
Зарубіжна література	5-6	«Зарубіжна література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України».	Схвалено експертною комісією (протокол № 3 від 13.06.2022)
	7-8	«Зарубіжна література 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією (протокол № 4 від 15.04.2024)
	9	«Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Зарубіжна література. 6-9 класи»	Схвалено експертною комісією (протокол № 5 від 02.06.2023)
Англійська мова	5-6	«Англійська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України».	Схвалено Державною службою якості освіти України від 21.06.2024 № 01-10/197
	7-8	«Англійська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект	Схвалено експертною комісією (протокол № 4 від 15.04.2024)

		України».	
	9	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів середньої загальної освіти	Затверджена Міністерством освіти і науки від 12.07.2021 № 795
Німецька мова	7-8	«Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є.
Математика	5-6	«Математика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України	Схвалено експертною комісією (протокол № 7 від 30.05.2022)
Алгебра	7-9	«Математика 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України	Схвалено експертною комісією (протокол № 3 від 28.02.2024)
Геометрія	7-9	Математика 6-9 класи" для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України	Схвалено експертною комісією (протокол № 3 від 28.02.2024)
Пізнаємо природу. Моя планета Земля	5-6	Інтегрований курс «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» для 5-6 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України	Схвалено експертною комісією (протокол № 3 від 2024)
Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	5-6	Інтегрований курс «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» для 5–6 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією (протокол № 3 з фізики, № 4 – з хімії
Географія	6-8	«Географія 6-9 класи» науково-педагогічний проєкт « Інтелект України»	Схвалено експертною комісією (протокол № 4 від 25.05.2022)
	9	«Географія 6-9 класи» науково-педагогічний проєкт « Інтелект України»	Лист ІМЗО МОН України № 22.1/12-Г-599 від 08.07.2019
Біологія	7-8	«Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією (протокол № 4 від 23.02.2022)
Фізика	7-9	«Фізика» для 7–9 класів закладів загальної середньої освіти, що	Схвалено експертною комісією (протокол № 6

		працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	від 22.03.2024)
Хімія	7-9	Навчальна програма з хімії для 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією (протокол № 8 від 15.04.2024)
Навчаємося разом	5-9	«Навчаємося разом (інтегрований курс)» для 5–9 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено експертною комісією (протокол № 3 від 13.06.2022)
Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	5-6	Навчальна програма для закладів середньої освіти, науково-педагогічний проєкт «Інтелект України». Інтегрований курс Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти 5-6 класи	Схвалено експертною комісією (протокол № 4 від 30.05.2022)
Історія: Україна і світ	7-9	Інтегрований курс Україна і світ 7-9 класи.	Схвалено експертною комісією (протокол № 6 від 27.03.2024)
Правознавство		«Основи правознавства» для 9 класів закладів загальної середньої освіти	Затверджено наказ Міністерством освіти і науки України № 698 від 03.08.2022
Технології	5-6	"Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти. Затверджена Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 №795	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
	7-8	"Технології. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти. Рекомендована Міністерством освіти і науки України від 16.08. 2023 №1001	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Інформатика	5-6	«Інформатика. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти», рекомендована Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
	7-9	Інформатика. 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 16 серпня 2024 № 1001	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
	5-6	Моделльна навчальна програма інтегрованого курсу "Мистецтво" для 5-6 класів. Затверджена Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021	авторів Масол Л.М., Просіна О.В.

Мистецтво		№ 795	
	7-8	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу "Мистецтво" для 7-9 класів. Затверджена Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 883	Масол Л.М.
Фізична культура	5-9	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, рекомендована Міністерством освіти і науки України від 22.08.2024 № 1185	Баженов Є.В., Бідний М.В., Коломєць П.А.

ІІІ СТУПІНЬ

Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 10-11 класів обрано з «Переліку програм для учнів закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»

Таблиця 4 до Типової освітньої програми, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН України від 20.06.2025 № 890)

Перелік навчальних програм для 10-11 класу

Предмет	Назва програми	Гриф
Українська мова	Програма з української мови (10-11 класи) для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (рівень стандарту)	Затверджена Міністерством освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Українська література	Програма з української літератури (10-11 класи) для загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту)	Затверджена Міністерством освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Зарубіжна література. 10-11 класи. Рівень стандарту	Затверджена Міністерством освіти і науки України від 03.08.2022 року № 698.
Англійська мова	«Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. 10-11 класи. Англійська мова»	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 №804.
Історія України	Навчальна програма : «Історія України. Всесвітня історія, 6-11 класи» для закладів загальної середньої освіти	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України № 698 від 03.08.2022
Всесвітня історія	«Історія України. Всесвітня історія, 6-11 класи» для закладів загальної середньої освіти	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України № 698 від 03.08.2022
Громадянська освіта	«Громадянська освіта» (інтегрований курс) для 10-х класів закладів загальної середньої освіти	Затверджена наказом Міністерством освіти і науки України № 698 від 03.08.2022
Мистецтво		

Математика	Навчальна програма з математики для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Біологія		
Географія	«Географія 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 698 від 03.08.2022
Фізика	Навчальна програма з фізики для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл. Рівень стандарту.	Затверджена Міністерством освіти і науки України від 23 жовтня 2017 р. №1407.
Астрономія	«Астрономія» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту.	Затверджена Міністерством освіти і науки України наказ від 24.11.2017 р. №1539.
Хімія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Хімія. 10-11 класи	Затверджена Міністерством освіти і науки України наказ від 23.10.2017р. № 1417.
Технології	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Технології. 10-11 класи	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 23.10.2017
Інформатика	Навчальна програма з інформатики для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл. Рівень стандарту. Програма для 11 класу (модулі «Графічний дизайн та «Веб-технології»), 2024 - 2025 навчальний рік. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Інформатика.	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 23 жовтня 2017 № 1407 Затверджена наказом Міністерства освіти і науки № 140 від 23 жовтня 2017
Фізична культура	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи	Затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 03 серпня 2022 № 698

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти розробив навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою закладу освіти.

На основі навчальної програми з предмета (інтегрованого курсу), з курсу за вибором, затверджених педагогічною радою, вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ

в 2025-2026 навчальному році

№ з/п	Назва курсу	Науково-методичне забезпечення (програма)
1.	Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання у початкових класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою	https://docs.google.com/spreadsheets/d/1KNxK-QSJxSFmexcGOP9irYw-ufgbWfiQbajDldiLNvQ/edit?gid=1744497099#gid=1744497099
2.	Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою	https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit?gid=337295027#gid=337295027

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; нетрадиційний урок тощо.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, семінари, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок - дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням

надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заклучна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Учням, які готуються здавати іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Практикується використання STEM – уроків, проектної діяльності, проведення Інженерних та STEM – тижнів.

За необхідності освітній процес може відбуватися з використанням дистанційних технологій та у змішаному режимі із застосуванням сучасних засобів комунікації та освітніх інструментів: проведення онлайн-занять через Zoom, Skype, Google Meet, Hangouts; розміщення заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google Classroom, Moodle, Microsoft TeamsClassroom; розміщення завдань та рекомендацій на сайті закладу; створення груп із батьками, учнями у

соціальних мережах (Viber, Telegram, WhatsApp тощо); використання національної електронної платформи «Всеукраїнська школа онлайн», на якій розміщено уроки з усіх шкільних предметів для учнів 5-11 класів; використання освітнього проєкту «Навчання без меж» – спільний проєкт Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури та інформаційної політики; спілкування в телефонному режимі; листування через електронну пошту тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Впроваджуються інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

7. Опис інструментів оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладі здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17), наказу МОН України №371 від 05.05.2008 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», наказу МОН «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813, Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 №1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21, № 1096 від 02.09.2020), Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на

ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах НУШ є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

Однією з ключових рис в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу використовуватиметься вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання. Так, запроваджується поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання рекомендовано визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В). Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання буде дотримано алгоритм діяльності вчителя під час його організації:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;

2. визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
3. формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
4. створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної та старшої школи здійснюється за 12-бальною шкалою. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основою для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Перед початком вивчення чергової теми

всі учні ознайомлюються з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання. Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні, підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь, індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання, систематизацію й узагальнення навчального матеріалу, концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, всіх видів навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. При цьому вчителями враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Учень/учениця має право на підвищення семестрової оцінки.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки враховуються: динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті знання протягом навчального року тощо. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).

При оцінюванні навчальних досягнень учнів вчителі враховують характеристику відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Глибина знань-усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. Гнучкість знань- уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. Міцність знань-тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Повнота знань -кількість знань, визначених навчальною програмою. Системність знань-усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються

в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички-дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого-людей, явищ, природи, пізнання тощо.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової школи СЗШ № 90 м. Львова
на 2025 – 2026 навчальний рік

Навчальні предмети	1-А Интел. України	1 Б,В НУШ	2-А Интел. України	2 Б,В,Г НУШ	3-А Интел. України	3 Б,В НУШ	4-А Интел. України	4 Б, В,Г НУШ
Українська мова	6	5	6	5	6	5	6	5
Іноземна мова	3	2	3	3	3	3	3	3
Математика	3	3	4	3	4	4	4	4
Я досліджую світ:	-	7	-	8	-	7		7
мовно-літературна		(2)		(2)		(2)		(2)
математична		(1)		(1)		(1)		(1)
природнича		(2)		(2)		(2)		(2)
технологічна		(1)		(1)		(1)		(1)
соціальна і здоров'язб.		(0,5)		(0,5)		(0,5)		(0,5)
громадян. та істор.		(0,5)		(0,5)		(0,5)		(0,5)
інформатична		-		(1)				
Я пізнаю світ (галузі):	8		9		9		9	
мовно-літературна	(2)		(2)		(2)		(2)	
математична	(1)		(1)		(1)		(1)	
природнича	(1)		(1)		(2)		(2)	
технологічна	(1)		(1)		(1)		(1)	
соціальна і здоров'язб.	(0,5)		(0,5)		(0,5)		(0,5)	
громадян. та істор.	(0,5)		(0,5)		(0,5)		(0,5)	
мистецька(образ.мист)	(1)		(1)		(1)		(1)	
фізкультурна (хореогр.)	(1)		(1)		(1)		(1)	
інформатична	-	-	(1)					
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Образ.мистецтво		1	-	1	-	1	-	1
Інформатика	-	-	-	-	1	1	1	1
Фізична культура	2	2	2	2	2	2	2	2
Хореографія		1		1		1	-	1
Усього	20+3	19+3	22+3	21+3	23+3	22+3	23+3	22+3
Курси за вибором	-	1	-	1	-	1	-	1
Осн. христ. етики	-	0,5	-	0,5	-	-	-	0,5
Критичне мислення		0,5		0,5		1		0,5
Гранично допустиме навантаження	20	20	22	22	23	23	23	23
Всього фінансується	23	23	25	25	26	26	26	26

Навчальний план
середньої загальноосвітньої школи №90 м. Львова
на 2025-2026 навчальний рік
для 5-9 класів, які працюють за освітньою програмою
науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»

Освітні галузі	Навчальні предмети	Класи				
		5-А	6-А	7-А,Б	8-А	9-А
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	1,5	1	1,5	1,5
	Англійська мова	5	5	3,5	3,5	5
	Німецька мова	-	-	2	2	-
Математична	Математика	6	6	-	-	-
	Алгебра	-	-	3,5	3,5	3,5
	Геометрія	-	-	2,5	2,5	2,5
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2	2	-	-	-
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1	1	-	-	-
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Біологія	-	-	2	2	2
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1	1	1	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1	2,5	-	-	-
	Історія: Україна і світ	-	-	2	2,5	2,5
	Правознавство	-	-	-	-	1
Технологічна	Технології	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1,5	1,5
Мистецька	Мистецтво	1	1	1	1	-
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього:		30	33	34,5	36	36
Факультативи (індивідуальні заняття та консультації)		1	1	0,5		
Пізнаємо природу		1	1			
Українська мова				0,5		
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Навчальний план
середньої загальноосвітньої школи №90 м. Львова
на 2025-2026 навчальний рік
для 5-6 класів

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	Класи	
				5	6
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	5	5
		Українська література	МОВ	2	2
		Зарубіжна література	МОВ	1	2
		Англійська мова	МОВ	4	4
		Німецька мова	МОВ	-	-
Математична		Математика	МАО	5	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2	2
		Географія	ПРО	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна		Етика		1	1
		Основи здоров'я	СЗО	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти		ГЮ	1	2
Технологічна		Технології	ТЕО	2	2
Інформатична		Інформатика	ІФО	2	1
Мистецька	Мистецтво		МИО	2	1
Фізична культура		Фізична культура	ФЮ	3	3
Усього:				31	33
Факультативи					1
Пізнаємо природу					1
Гранично допустиме навчальне навантаження				28	31
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				28+3	31+3

**Навчальний план
середньої загальноосвітньої школи №90 м. Львова
на 2025-2026 навчальний рік
для 7-8 класів**

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	Класи	
				7	8
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4	3
		Українська література	МОВ	2	2
		Зарубіжна література	МОВ	1	1
		Англійська мова	МОВ	3,5	3
		Німецька мова	МОВ	-	2
Математична		Алгебра	МАО	3	3
		Геометрія	МАО	2	2
Природнича		Біологія	ПРО	2	2
		Географія	ПРО	2	2
		Фізика	ПРО	2	2
		Хімія	ПРО	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна		Підприємництво та фінансова грамотність	СЗО	-	1
		Основи здоров'я	СЗО	1	0,5
Громадянська та історична		Історія України	ГЮ	1	1
		Всесвітня історія	ГЮ	1	0,5
		Громадянська освіта	ГЮ	0,5	0,5
		Правознавство	ГЮ	-	-
Технологічна		Технології	ТЕО	1	1
Інформатична		Інформатика	ІФО	2	2
Мистецька	Мистецтво		МИО	1	1
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3	4
Усього:				33	35,5
Курси за вибором (факультативи)				1	0,5
Християнська етика				1	
Соціальне шкільне підприємництво					0,5
Індивідуальні заняття та консультації				1	
Математика				1	
Гранично допустиме навчальне навантаження				32	33
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				32+3	33+3

Навчальний план
середньої загальноосвітньої школи №90 м. Львова
на 2025-2026 навчальний рік
для 9 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Класи	
		9-Б (з поглибленим вивченням основ економіки)	9-В,Г (універсальний)
Мови і літератури	Українська мови	2	2
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	2	2
	Англійська мова	3	3
Суспільствознавство	Істрія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Правознавство	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Усього:		33	33
Курси за вибором		1	3
Християнська етика			1
Антикорупційний курс			1
Підприємництво та фінансова грамотність		0,5	1
Основи економіки		0,5	
Індивідуальні заняття та консультації		2	
Математика		2	
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		33+3	33+3

Навчальний план
середньої загальноосвітньої школи №90 м. Львова
на 2025-2026 навчальний рік
для 10-11 класів

Навчальні предмети	Класи			
	10-А економічний профіль	10-Б,В універсальний	11-А економічний профіль	11-Б,В універсальний
Українська мови	2	2	2	2+1
Українська література	2	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1	1
Англійська мова	2	2+1	2	2+1
Істрія України	1,5	1,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Всесвітня історія	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2		
Математика	3+2	3+2	3+2	3+2
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1	1
Фізика і астрономія	3	3	4	4
Хімія	1,5	1,5+0,5	2	2
Фізична культура	3	3	3	3+1
Фізична культура. Гандбол			1	
Захист України	2	2	2	2
Усього:	27,5+2	27,5+3,5	27+3	26,5+5,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3	3	3
Інформатика	2	2	1	1
Технології	1	1	2	2
Спеціальні курси	3		3	
Економіка	3		3	
Факультативи	1	1	2	2
Фінансова грамотність	1	1	1	1
Християнська етика			1	1
Індивідуальні заняття	1,5	3		1
Література	1,5	1,5		
Українська мова		1,5		
Математика				1
Гранично допустиме навантаження на учня	33	33	33	33
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	38	38	38	38